

Партыялыя да правітэстволыя почотнэй доверіе оправдайтисны честон

Светскэй социалістиче-
скэй гасударствоса населе-
ніелы велікэй счот імеіт
грамаднэй політэчэскэй да
хожајственнэй значеніе. На-
ееленіелы Ставсоюзса пе-
реппіс нубдм міан оломн
імеіт історічэскэй значеніе
Міан рајснн перепіс по-
малма да мунб контрол-
нэй обходјас.

Перепіс нубдмн счот-
чкіјас петкбдісны Ленин—
Сталин партыялы да совет-
скэй власты помтм пре-
данност да радејтомлун.
Најб партыялы да праві-
тэстволыя тајб почотнэй
доверіесб оправдайтисны
честон.

Перепіснэй работнікјас-
лы, счотчкіјаслы, інструк-
тор-контролорјаслы ез еша
паныдаслісны сбкідлунјас,
но сбкідлунсб најб венісны,
кыз настојащій болше-
вікјас.

Колваса інструкторскэй
участоклбн счотнэй учас-
токјас вывті воліны паскы-
дбс. Уна счотчкікы колб
вблі кышовтны 160-600 кіло-
метр, медым зоннас шы-
мыртны населеніебс пере-
пібн. Колваса інструктор-
скэй участокыс счотчкіјас
Мутнб-Матерікса інструк-
торскэй участокыс счотчкі-
јаскбд ордісбмбн шедб-
дісны ыжыд вермбјас. На-
јб тшательнб да стысисны
тајб важнбјшбј гасударст-
веннбј меропріјатіе кежас,
тбдмасісны перепіс нубдм
куза став сеталнас, налы
ынбм ез вбв мелочбн.

Перепіс помалбм ббрын,
К о л в а с а інструкторскэй
участокыс счотчкік Мохте
јорт народно хожајственнбј
учотлбн рајоннбј инспек-

торкбд беседујтігбн шуб:
— Менам участок шыб-
лалбма Сына ју паста. Ме-
дым участок вылын помав
ны перепіс, мен бті помб
колб вблі мунны 200 кіло-
метр сајас. Пурга, метель,
вына кбзыд преодолевајтб-
мбн ме мужественнбја тув-
чалі бті населоннбј пункт-
сан мбдб. Мен ковмыліс
мунны пургајас да ківујас
пыр подбн, вблбн ез вблі
поэ мунны. Населоннбј мес-
тајасб локтбмбн менб встре-
чајтбны ыжыд радлунбн,
віччысбны кыз дыр во-
лывтбм гбстбс, јуктбдбны
пбс чајбн да колбдбны
воэб тудб ыунігбн. Ме зев
бура тбда асым участоксб
і ме уверен мыј ег кол нбті
мортбс.

Мутнб-Матерікса інс-
трукторскэй участкыс счот-
чкіјас асланыс ордісбмбн
сіжб тышкасбны, медым
петны воэб Колваса інс-
трукторскэй участокбд
ордісбмбн. Најб шы-
дбчбны вблі інструктор-
контролор **І. В. Канев**
јорт дінб нејаснбј вопро-
сјасбн, медым перепіс дырјі
не вбчны нбті бшыбка.

Інструктор-контролор
Канев јорт радлунбн портб
олбмб асыс почотнбј об-
јазанностбс, тбдвылб кутб-
мбн, мыј тајб ем важнбј
государственнбј делб. Сіјб
народно-хожајственнбј учо-
тын рајоннбј инспектор
Грачев јортлы зајавітис:

— Постарајтча честон
пбртны олбмб ме вылб
возложітбм заданіе. Ду-
мајта, мыј мбдбд інструк-
торскэй участокбд орді-
сбмбн петам воэб.
Грачев.

Канев пбдтб крітїка да аскрітїка

Јанвар 8-бд лунб „Печора“
(Щелжабж) колхозса кол-
хознікјаслбн вблі общій
собраніе. Собраніе вылын
најб кывзісны асланыс во-
гбгбрса уж јылыс отчот

Но колб пасыны, мыј
тајб собраніејас вблі нуб-
дбма демократічэскбј прїн-
ціпјаслыс правілојас југбм
пас улын. Крїтїка да аскрї-
тїка ез вбв паскбдбма, а
мбдарб, колхозса јуралыс
Канев јорт сіјбс пбдтис.

Собраніе вылын, кор
колхознікјас завоітисны
крїтїкујтны колхозса јура-
лыс Канев јортбс, то сіјб
кыпбдіс сешбм ыжыд шум,
мыј зев еша колхознікјас
ез петавны помещеніејас.
Ббрвылас сетіс чорыд „прї-
каз“ ставыслы лукавны шы-
нбтб. Колхознікјас кбсїс-
ны выступјтны преніејын,
но кыв ез ло сетбма.
Кывјыс колхознікјасбс кол-
хозса јуралыс зікбс ез-жб
лышїт, кбсїс налы сетны
выступјтны медббрын, раз-
нбј вопросјасын. Колхоз-
нікјас віччысбны кор налы
сетасын кыв. Но мыј-жб
вбчїс колхозса јуралыс?
сетіс-б выступјтны кол-
хознікјаслы? Ез. Сїјб регы-
жык бостіс кбрталана кыв
да објавітис собраніе туп-
кбмабн.

Таці муні Праскан сїктын
колхозлбн отчотнбј собра-
ніе. Колхознікјас кбсїсны
крїтїкујтны колхозса праві-
нїелыс уж торја-нїн колхоз-
са јуралыс Канев јортлыс,
но колхознікјаслы кыв ез
ло сетбма.

П. Хатанчејекїј

КЫДЗИ МУНИ ПЕРВОЙ ЗАНЯТИЕЯС

„ВКП(б) Історїалбн крат-
кбј курс“ марксїзм-ленї-
нїзма научнбј теорїалбн эн-
ціклопедїја, болшевізмлбн
вынбјбра ідеїнбј оружіе.
Болшевізмлбн научнбј іс-
торїяны ізложітбма да
обобщїтбма коммуністиче-
скбј партыялыс гїганстскбј
опыт.

„ВКП(б) Історїалбн
Краткбј курс“ лездмкбд јї-
тбдын партыјнбј пропаган-
да сувтбдбм јылыс“ ВКП(б)
ЦК сувтбдіс могбн наг-
ладнбја демонструјтны
марксїстско-ленїнскбј тео-
рїялыс вынбс да тбдчан-
лунсб.

Ме, кыз пропагандїст
тајб історічэскбј решенїе-
бн тбдмасбм ббрын аслам
возын сувтбді могбн—ко-
тыртны партыјнбј пропаган-
да сіз, кыз індб ВКП(б)
ЦК аслас решенїејын. Онї
у ж а л а пропагандїстбн
среднбј звено кружокнн.
Кружокнн 15 морт. Ставсб
нубді кујїм занатїе. Пер-
војја занатїе вылын велбд-
чысјасбс тбдмбді партыјнбј
пропаганда сувтбдбм јы-
лыс ВКП(б) ЦК шубмбн.

Первој занатїе вблі орга-
нїзационнбј. Велбдчысјас
установітисы вежонын нубдн
занатїе бтчыд понедел-
нїк лунјасб. Первојја занатїе
лбн мбдбд часын тбдмасїм
кызїк лыдфыны учебнїкыс
І глава да кызїк колб сіјбс
конспектујтны.

Мбд занатїе вылын вблі
нубдбма кыз подглава сер-
тї лекціја. Лекціја дырї
вблі ісползујтбма нагляд-
нбј пособїејас (альбом). Ве-
лбдчысјас ВКП(б) Історїа
кывзбны ыжыд выманїе-
бн. Лекціја помасбм бб-
рын сеталбны вопросјас,
кодјас вылб вблі сетбма
вочакывјас.

Колмбд занатїе вылын
первој глава куза сіз жб
вблі лекціја. Учебнїкыс
„женыдїк выводјас“ ізучї-
тїм лыдфбмбн. Лекціја
помасбм ббрын велбдчыс-
јас сеталісны уна вопрос-
јас стая І глава куза.

Нолбд занатїе вылын
нубдам товарїшчэскбј бе-
седа. Товарїшчэскбј бесе-
далбн могыс сынн, медым
прбдітбм главасб нбшта
буржыка закрепїтны да вы-
јавїтны кодї кыз гбгбрвоб
торја вопросјас. Первој
глава велбдбм тајбн лоб
помалбма.

Колб пасыны, мыј ембс
омблжыка усваївајтисјас,
кодјаслы колб сетны гб-
гбрвотбм вопросјас вылб
торја разјасненїејас.

Откымн јортјас ВКП(б)
їсторїа завоітисны велбд-
ны ыжыд окотабн да сер-
јознбја. Најб аскбжїи
учебнїк куза лыдфысбны
да составлјатбны конспект.

Пропагандїст—
А. Максїмов.

ВЕГКbDбM

Јанвар 30 лунса мїан га-
зетын, мбдбдбд полосаас
„Мам-баг візбј челафбс
скарлатїнабн вісбмыс“ јур-
гїжбда заметкаын медббр
абзацас перевод дырї лез-
сбма досаднбј опечатка.
Колб лыдфыны: „Скарлатї-
набн вісбмлбн прїзнак—
горло пышкбс вісбм, гбр-
дбдбм да 3—4 лун вісбм,
ббрын албј фон вылын кїс-
тбм.“

Редакуїја.

Кыз мамлы морбсбн вердны челафбс

Медым быдтыны зонвіза
јон челафбс, колб кужны,
сіјбс правїлнбја вердны,
правїлнбја сы ббрса уха-
жївајтны да візны сіјбс ві-
сбмыс.

Мїрын некбн челафлыс
зонвізалун візбм абу пук-
тбма сіз бура, кыз Совет-
скбј Сојузын. Мїан здра-
воохраненїе органјас му-
лытбг тышкасбны челаф-
лбн вісбмјас да кулбмјас
ешамбдбм вбсна. Јасліјас,
еконсултацијас, детскбј
плошадкајас—ставыс та-
јб вескбдбма бті вылб, ме-
дым быдтыны зонвіза, јон
смена—коммунїзм д е л б
вбсна борејасбс.

Тајб ыжыд ужыс, торја-
ны челафлбн медвоэа
олан воын, уна завїсітб
ассаныс мамјассан. Мам-
јаслбн долг—тырвыб іс-
ползујтны сіјб, мыј пре-
доставлјатб С б в е т с к б ј
власт ужалысјаслы челаф-
јасбс воспїтајтм вылб.

Быд нывбаба должен
тбдны, мыј некушбм мб-
сама вербдмјас оз вермы-
ны вежны матерїнскбј вер-

дбмбс. Челафјас, кодјасбс
правїлнбја вердбны мам
јблбн, вісбммыс да кулб-
мыс 6-7 пбв ешажык, мы-
та челафјас, кодјасбс вер-
дбны іскусственнбја.

Челафлы правїлнбја раз-
вївајтбм да вісбмјасыс
предупреждајтм вбсна,
торја нїн поносбн вісбмыс,
колб вердны сіјбс морб-
сбн. Мамјаслы колб пук-
тыны став кужбмлун сы
вылб, медым візны морбс-
са јбв сбмын аслас челаф-
лыс.

Медым морбсбн вербдм-
јас сетісны бур резултат-
јас, сіјбн колб кужны пра-
вїлнбја пблзујтчыны. Оз
поэ вердны челафбс быд
раз, кор сіјб завоітас гор-
зыны. Челафбс вердїгбн
колб тбдны пбрадок, ме-
дым сіјбс вердны нормаыс
не унжык.

Челафлбн желудок прї-
мїтбм сојаныс прбсмб со-
јдмсан 3 час колбм ббрын.
Суткїын бтчыд желудок
должен прбсмылны ужыс,
кбт ескбн 6 час кежлб.
Тајб перерывсб колб вбч-
ны воын, медым і вердыс

мам сіз-жб верміс шојчы-
ны.

Та могыс зонвіза, бура
новасыс челафбс колб пер-
војја тблыссан жб велбдны
суткїын 6 раз нонбдбмб,
быд 3 час ббрын војса 6 ча-
са перерывбн. Нонбдбмлбн
прїмернбј часјас тащбмбс:
6 час асылнн, 9 час асы-
лын, час лунын, 4 час лу-
нын, 8 час рытын, 11½
час рытын.

4½ тблыссан 6 тблыс
колбм ббрын челафбс вер-
дбм колб ешамбдны сут-
кїын 5 разбс, быд 4 часын
8 часа војса перерывбн.

Челафбс нонбдбм кысбс
10-15 минут. Медса уна
јбвсб челаф ноналб пер-
војја 5 минутн. Нонбдбм-
лы 10 минут колбм ббрын
торја челаф лїбб оз нона-
вын, лїбб ноналбны зев еша.

К о л б соблудајтны сы
ббрса, медым челаф морб-
сыс ез нонав сіз дыр, кыз
30-40 минут, кодї некушбм
пблза оз сет челафлы да
вывті утомїтелнб мамлы.
Челафбс колб нонбдны
бчердбн быд воныс, бт-
пырса нонбдбм дырї сет-
ны сбмын бті нон, а мб-
дыс нонбдїгбн мбд
нон.

Челафбс нонбдїгбн мам

должен зев бура мыскыны
асыс кїјас мајтбгбн да
шшоткабн, а сіз-жб мыс-
кыны і нонјас шбннн пу-
збдбм вабн. Нонбдбм бб-
рын нон бара мыскысбс
да вывсаыс сы вылб пук-
тысбс чїстбј трапка.

Нонбдбсбм воэвылын кол-
лб челафлыс відлавны ныр
ројас. Ныр ројасын-кб
лоїны корочкајас, то сіјбс
колб бура сбстбмгыны.
Тырбм нырбн челаф оз
вермы нонасны.

Мам нонбдїгбн челафбс
должен кутны сізі, медым
сіјбс ез вбв аслас с б к т а
вылын, а кулїс мамыс нї
збс вылын. Та вбсна колб
пуктыны кок улб скамеј
ка, лїбб лукавны лапкыд
кресло вылын.

Нонбдны колб спокојнб-
ја, термастбг, челаф ббр-
са візбдбмбн, нїномбн сі-
јбс не отвлекајтны да не
сетны сылы унмовсны.

Мамлбн-кб кашель, нас-
морка лїбб вісб гола, колб
сылы нонасігбн ныр да
вом кбртавны вбснї косын-
кабн.

Некымнјас ч а ј т б н ы,
мыј нонасыс нывбаба дол-
жен кыз-кб торїбн сојны.
Отїјас полбны сојны сырбј
фруктјас да овошцјас,

мбдјас сојбны сбмын јола
сојан.

Тајб абу вернб. Челафбс
вердыс нывбабајаслы поэб
сојны быдтор. Сылы колб
сојны унжык—сојавлбн ју-
кбд пополнјатб организм-
лыс воштбмјас, кодї ізрас-
ходујтб јбв вырабај-
тбм вылб.

Сојан должен вбвсыны
разнообразнбјон. Вывті пб-
лбзнб спелбј фруктјас да
овошцјас. На пыс јблб пы-
рбны віамїнјас да мїне-
ралнбј совјас. Сојны поэб
і шома і солабс, но
оз поэ сојны лук, чеснок,
перец, редка.

Челафбс морбсбн вердї-
гбн оз поэ јуны віна, вод-
ка, пїво. Алкоголь вужб јб-
лб, кодї вреднб челафлы.
Сїз-жб вреднб челафлы ма-
мыс-кб курїтб, табаклбн нї-
котїныс вужб јблб да от-
равлјатб челафбс.

Морбсбн вердыс нывбаба
должен унжык вбвсыны
свежбј воздух вылын. Ныв-
баба асыс кадсб должен
јукны сешбм ногбн, медым
колї тырмбмбн кад узбм
вылб. Переутомленїе да
еша узбм отражајтб оз
сбмын мам здоровје вылб,
но і ешамбдб јбвлыс колї-
чество.